

Synoda 14

Poselství III. Mimořádného všeobecného shromáždění biskupské synody

Během 14. všeobecného zasedání schválili synodní otcové Poselství III. Mimořádného všeobecného shromáždění biskupské synody na téma: Pastorační výzvy pro rodinu v kontextu evangelizace (5.-19. října 2014).

Poselství

My, synodní otcové, shromáždění v Římě okolo papeže Františka, se na Mimořádném všeobecném shromáždění biskupské synody obracíme na všechny rodiny z různých kontinentů, ale především na ty, které následují Krista jako Cestu, Pravdu a Život. Vyjadřujeme svůj obdiv a vděčnost za vaše každodenní svědectví, které vydáváte nám i světu svou věrností i svou vírou, nadějí a láskou.

I my, pastýři církve, jsme se narodili a vyrůstali v rodinách s různými historiemi i osudy. Jako kněží a jako biskupové jsme se setkávali a žili s rodinami, které nám slovy popisovaly a svým konáním dlouhodobě ukazovaly svou ryzost, ale i své nesnáze.

Samotná příprava na toto synodní shromáždění, počínaje odpověďmi na dotazník, zasláný církvím celého světa, nám umožnila naslouchat hlasu a zkušenostem mnoha rodin. Dialog v průběhu synody nás vzájemně obohacoval a pomáhal nám vidět celou intenzivní a komplexní realitu, v níž žijí rodiny.

Předkládáme vám Kristova slova: „Hle, stojím u dveří a klepu. Kdo uslyší můj hlas a otevře dveře, k tomu vejdu a budu jíst u něho a on u mě“ (Zj 3,20). Tak jako tenkrát, když Ježíš chodil po cestách Svaté země a přicházel do domů a vesnic, i dnes nadále prochází ulicemi našich měst. Ve vašich domech prožíváte světla a stíny, vzrušující výzvy, ale někdy i dramatické zkoušky. Šero ještě zhoustne, až se z něj stane úplná tma, když do srdce samotné rodiny pronikne zlo a hřích.

Je zde především velká výzva k věrnosti v manželské lásce. Oslabování víry a hodnot, individualismus, ochuzení vztahů, stres pocházející z chvatu, jenž přehlíží zamyšlení, poznamenávají i rodinný život. Jsme proto svědky nikoli mála manželských krizí, jimž se často čelí unáhleně a bez odvahy k trpělivosti, k ověření pravdy, ke vzájemnému odpuštění, ke smíření a také k oběti. Selhání pak způsobují nové vztahy, nové svazky, nová spojení a nové sňatky, čímž se vytvářejí komplikované situace, problematické pro rozhodování křesťana.

Mezi různými problémy chceme připomenout i námahu samotného žití. Máme na mysli utrpení, které může přinášet zdravotní postižení dítěte, vážná nemoc, duševní úpadek ve stáří nebo smrt drahého člověka. Obdivujeme velkorysou věrnost mnoha rodin, které prožívají tyto zkoušky s odvahou, vírou a láskou a nepovažují je za něco, co je třeba odstranit nebo zatracovat, ale za něco, co jim bylo dáno a co ony samy dávají jako dar tím, že v těchto nemocných tělech vidí trpícího Krista.

Vnímáme ekonomické těžkosti způsobované perverzními systémy „kultu peněz a diktátu ekonomie bez tváře a bez opravdového lidského zaměření“ (*Evangelii gaudium*,55), která pokořuje lidskou důstojnost. Vidíme nezaměstnané otce nebo matky, bezmocné čelit bytí i jen základním potřebám své rodiny, a mladé, kteří prožívají dny prázdnoty bez očekávání čehokoli a kteří mohou padnout za oběť zvrhlosti drog nebo kriminality.

Myslíme i na zástup chudých rodin, a na ty, kdo nastupují na loďku, aby dosáhli cíle přežití, na rodiny uprchlíků, kteří beznadějně procházejí pouští, na lidi pronásledované jen kvůli své víře a svým duchovním a lidským hodnotám a na ty, kdo jsou zasaženi brutalitou válek a útlaku. Máme na mysli i ženy, které zažívají násilí a jsou vystavené vykořisťování; obchodování s lidmi; děti a mladé, kteří jsou obětí zneužívání ze strany těch, kdo o ně měli pečovat a umožňovat růst jejich důvěry; i členy mnoha rodin, jež jsou pokořovány a žijí v těžkostech. „Kultura blahobytu nás uspává... zatímco mnohé životy, zbavené jakýchkoli možností, nám připadají jako pouhá podívaná, jež nás nikterak nezneklidňuje“ (*Evangelii gaudium*,54). Vyzýváme vlády a mezinárodní organizace, aby prosazovaly práva rodiny s cílem obecného dobra.

Kristus chtěl, aby jeho církev byla domem se stále otevřenými dveřmi pro přijetí druhých, jež nikoho neodmítá. Proto jsme vděční pastýřům, věřícím i společenstvím, připraveným doprovázet a ujímat se útrap, prožívaných manžely a rodinami v jejich nitru i navenek.

* * *

Existuje však také světlo, které večer září za okny domů ve městech, ve skromných obydlích na předměstí nebo ve vesnicích a dokonce i v chatrčích; svým jasem osvětluje tělo i duši. Toto světlo se v životě manželů zapaluje při jejich setkání; je to dar a milost, jež nachází své vyjádření – jak říká Kniha Genesis (2,18) – když se dvě tváře nacházejí „jedna před druhou“, když si jsou „vzájemnou pomocí“ a navzájem pro sebe. Láska mezi mužem a ženou nás učí, že každý z nich potřebuje toho druhého, aby byl sám sebou, i když se od druhého liší svou totožností, jež se odhaluje a projevuje ve vzájemném daru. Sugestivně to vyjadřuje žena v Písni písní: „Můj milý je můj a já jsem jeho... jsem svého milého a můj milý je můj (Pís 2,16; 6,3).

Aby bylo toto setkání autentické, cesta k němu začíná zasnoubením, jež je časem očekávání a přípravy. V plnosti se uskutečňuje ve svátosti, na níž Bůh klade svou pečeť, je v ní přítomen a dává jí svou milost. Tato cesta zná rovněž sexualitu, něhu a krásu, které přetrvávají, i když pomine mladistvá síla a svěžest. Láska svou povahou směřuje k tomu, aby trvala navždy, až po dar života za milovaného člověka (srov. Jan 15,13). V tomto světle přetrvává jedinečná a nerozlučitelná manželská láska navzdory mnoha těžkostem, způsobovaným lidským omezením. Je to jeden z nejkrásnějších a zároveň z nejjobecnějších zázraků.

Tato láska se šíří plodností a plodivou silou, jež není jen reprodukcí, ale i darem božské síly při křtu, výchově a katechezi dětí. Je rovněž schopností dávat život, lásku a hodnoty, což je zkušeností umožněnou i tomu, kdo nemohl rodit. Rodiny, které prožívají toto zářivé dobrodružství, jsou svědectvím pro všechny a zvláště pro mladé.

Při tomto putování, jež někdy bývá výstupem vzhůru, poznamenaným námahou a pády, nás vždy Bůh svou přítomností doprovází. Rodina ji zakouší v lásce a dialogu mezi manželem a manželkou, mezi rodiči a dětmi i mezi sourozenci. Dále ji prožívá při společném naslouchání Božímu slovu a při společné modlitbě, což je malá duchovní oáza, která se má vytvářet každý den aspoň na chvíli. Existuje každodenní nasazení při výchově k víře a k dobrému a krásnému životu podle evangelia a ke svatosti. Tento úkol často sdílejí a s velkou láskou a oddaností vykonávají i prarodiče. Rodina se tak ukazuje jako autentická domácí církev, jež se rozšiřuje na rodinu rodin –

na církevní společenství. Křesťanští manželé jsou pak povoláni k tomu, aby se stávali učiteli víry a lásky i pro mladé dvojice.

Existuje ještě i další výraz bratrského společenství, jímž je láska, dar a blízkost těm posledním, postaveným na okraj, chudým, lidem osamělým, nemocným, cizincům a rodinám v krizi. K tomu vede Pánovo slovo: „Blaženější je dávat než dostávat“ (Sk 20,35). Jedná se o dar věcí, společenství, lásky a milosrdenství a také svědectví o pravdě, o světle a smyslu života.

Vrcholem, v němž se sbíhají a soustřeďují všechny nitky společenství s Bohem a s bližním, je nedělní eucharistie, při níž rodina spolu s celou církví usedá ke stolu s Pánem. On se dává nám všem, poutníkům dějinami k cíli posledního setkání, až bude „Kristus všecko ve všem“ (Kol 3,11). Proto jsme na první etapě naší synodní cesty uvažovali o pastoračním doprovázení a o přístupu ke svátostem pro rozvedené a znovu sezdané osoby.

My, synodní otcové, vás žádáme, abyste spolu s námi kráčeli vstříc příští synodě. Na vás se ukazuje přítomnost Ježíšovy, Mariiny a Josefovy rodiny v jejich skromném domě. I my se sjednocujeme s Nazaretskou rodinou a pozvedáme k Otci všech své prosby za rodiny na zemi:

Otče, daruj všem rodinám přítomnost pevných a moudrých manželů, z nichž bude pramenit svobodná a sjednocená rodina.

Otče, daruj rodičům dům, kde by mohli žít se svou rodinou v míru.

Otče, daruj dětem, aby byly znamením důvěry a naděje, a mladým dej odvahu ke stálému a věrnému závazku.

Otče, daruj všem možnost vydělávat si vlastníma rukama na chléb, zakoušet pokoj ducha a také v době temnoty udržovat živou pochodeň víry.

Otče, nám všem daruj, abychom viděli rozkvétat církev stále věrnější a důvěryhodnější, obec jako spravedlivou a lidskou a svět, který miluje pravdu, spravedlnost a milosrdenství.